

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 27.

V Ljubljani, v soboto 7. julija 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrto leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Poroka nadvojvode Frana Ferdinanda z grofico Chotekovo.

V Zakupu (Reichstadt) na Češkem je v nedeljo, 1. julija 1900, podal avstrijski prestolonaslednik svojo roko pred altarjem grajske kapele — Slovanki, češki grofici Zofiji Chotekovi, katere sliko podajamo zgoraj. V prvi vrsti se tega dogodka veseli češki narod, v zavesti, da visoka zaročnica tudi v svojem novem stanu ne bo zatajila tiste misli, katera je njenega pokojnega očeta gnala do velikih prosvetnih del za češki narod. S Čehi pa se opravičeno veselimo tudi drugi Slovani, ker smo lahko ponosni, če bo Slovanka enkrat ob strani cesarski.

O mladosti grofice Chotek, ki je bila, kakor smo že zadnjič poročali, rojena 1. sušca 1. 1868, v Stuttgartu, kjer je bil njen oče poslanik, se ne ve mnogo. Imela je jako skrbno vzgojo in odlikuje se s posebno lepimi lastnostmi duha in srca. Pred leti je bila dvorna dama nadvojvode Friderika, kjer se je seznanil z njo nadvojvoda Fran Ferdinand. Stopil je potem nadvojvoda pred cesarja in mu izjavil, da se želi poročiti po želji svojega srca brez posredovanja politikov in diplomatov. Cesar je tedaj zmajal z glavo in dal nadvojvodi jedno leto premisleka.

Preteklo je leto, a nadvojvoda ni mogel pozabiti ljubke slovanske grofice in zopet je stopil k cesarju ter ga prosil, naj mu da srečo. In vladar je dovolil, ker se móci srca in zvestobe ni hotel več ustavljati. Pred poroko je cesar grofico Chotekovo povzdignil v knežji stan. Podelil ji je naslov „kneginja Hohenburška“.

Ko je visoka nevesta korakala k altarju v beli atlasasti obleki, šla sta ob njeni strani njen stric in poročna priča dedni princ Löwensteinski in pa njen brat grof Karol Chotek, ki službuje v ministerstvu Najvišji dvorni mojster grof

Nostitz je bil dvorna priča. Ženin je stopal k poroki ob strani svoje matere, nadvojvodinje Marije Terezije. Poročal je dekan Hickisch ob asistenci dveh kapucinskih patrov. Glasno sta odgovorila ženin in nevesta „da!“, na kar jima je dekan Hickisch izročil prstana z besedami: „Naj bi bila ta dva prstana vedno priči vajine neskajljene zakonske sreče, katero vama želi mnogo milijonov src“... Po tihi maši je bil potem v gradu kratek obed, pri katerem je novoporočencema nazdravila ženinova mati.

Nato sta nadvojvoda in njegova lepa soproga odšla iz Zakupa. Ob potu so stali šolarji in šolarice ter so trosili cvetja na pot, po kateri sta stopala novoporočenca, ter so jima nazdravljali s češkimi zastavicami, mnogoštevilen narod pa jima je vriskal naproti: „Slava!“ Novoporočenca sta se odpeljala v Benešev, kjer ima nadvojvoda sredi češkega naroda čaroben grad. Po vseh postajah je ljudstvo kazalo svoje veselje, da avstrijski prestolonaslednik pelje na svoj dom Čehinjo. V Beneševu je kneginjo Hohenburško čakala brzajavna čestitka čeških dam in udana njih prošnja, naj bode visoka gospa priprošnjica češkega naroda.

Tudi mi se pridružujemo tej želji in upamo, da bode ob tem, ko bode visoka gospa s svojim blagim srcem razjasnjevala dneve avstrijskemu prestolonasledniku, spominjala se vedno tudi naroda, od katerega je dobila svoje zlato srce — naroda slovanskega, ter da bode zaupanje, katero goje do nje slovanski narodi avstrijski, opravičeno. Naj je tudi prisegel nadvojvoda, da ne bo njegova soproga nikdar nosila imena cesarice, a tega ni prisegel, da je ne bi smeli slovanski narodi v Avstriji enkrat imeti za svojo — mater.

Katoliški Slovenci!

Minilo bo skoro osem let, odkar se je v Ljubljani sešel prvi slovenski katoliški shod. Komu na slovenski zemlji ni znano, kako važen, kako potreben, kako koristen je bil ta shod? V nejasnost tedanjih razmer je posvetil z lučjo neminljivih katoliških načel, boječim je vžgal pogum, neodločnim je pokazal pravo pot, in katoličane je združil s trdno vezjo.

Veselo je vsklilo novo življenje pod vplivom prvega slovenskega katoliškega shoda. Požrtvovalni domoljubi so se z vnetim srcem posvetili delu katoliške omike. Vzcveteli so novi družabni organizmi v duševni in gmotni prospah našega ljudstva.

Pa nove nevarnosti kličejo k novemu delu. Koliko se je izpremenilo od prvega slov. katol. shoda! Nevarnosti, ki smo jih prej slutili, stoje sedaj pred nami odkrito, jasno, izzivajoče nas na ponovljeno delo.

Liberalstvo je stopilo iz megle nejasnosti in se je razvilo v radikalno protiversko stranko, ki v boju zoper cerkev ne išče več nobene krinke, ampak se druži očitno z vsemi, ki izpodkopujejo krščanstvo. Nasproti si stojita samo še katoliška cerkev in očitno brezverstvo. Kar je vmes, ne more ostati brez barve, stopiti mora na desno ali na levo.

Ali ni protikatoliško gibanje privedlo do uničujočega boja med narodi, v katerem mora močnejši pokončati slabjšega, do boja, v katerem naš narod slovenski mora propasti, ako se ne poživé večna načela pravičnosti, katerih poklicana varihinja je katoliška cerkev?

Ali ni liberalizem med stanovni vnel onega brezobzirnega, neusmiljenega bojevanja za obstanek, v katerem je brez brambe gospodarsko slabjši, onega boja, v katerem mora shirati slovensko narodno gospodarstvo, ako se ob zadnji uri ne zatečemo k načelom krščanske pravičnosti in jim v javnosti pomoremo do zmage?

Za to tako naporno kot zaslužno delovanje pa je treba združiti vse dobro misleče Slovence. utrditi naše bojne vrste, treba je oživiti med nami složnega duha celokupnosti, kateri je vedno priklil iz katoliških idej, kadarkoli so prodrle v javnosti.

Človeštvo ob koncu XIX. stoletja, ki je tako bogato najrazličnejših iznajdb in izumov, ne more se veseliti svojega napredka, ako mu je razum otrovan z verskim dvomom, ako mu je srce omrzelo do najvišjih blagrov, ako propadajo celi slojevi, ako v javnosti večni zakoni pravice in ljubezni nimajo veljave. Veliki, bogati, nadarjeni narodi, stoječi na vrhuncu materijalne kulture, so propadli, ko so zabredli v oni tok brezverskega mišljenja, v katerega tira nas protikatoliška agitacija.

Neovirano gospodstvo materijalnih sil, svobodno nasilje nenravnih načel, očitno zaničevanje katoliških nauk — ti so vzroki, ki ovirajo naš napredek. Zato pa ljudstva povzdigujejo svoje poglede k luči resnice in pravice, ki jim sije iz neminljivih božanstvenih nauk katoliške vere.

Katoliški Slovenci! V velikem, važnem času živimo. Zasijala je doba, ki hoče iz razvalin sezidati novo stavbo krščanske omike.

Katoliška zavest se vzbuja, krepi in raste, in srečnejši narodi, nego smo mi, vidijo v njej poroštvo boljše bodočnosti.

Tudi mi, katoliški Slovenci, ne smemo zaostati. Ona vera, ki jo je Odrašenik sveta prinesel na svet, ima zdravilo tudi za naše rane, ima moč, ki bo utrdila tudi našo slabost.

Ob meji dveh stoletij, izučeni po bridkih izkušnjah, v slutnji prihodnjih viharjev, kličemo Vas torej, katoliški slovenski bratje, na

drugi slovenski katoliški shod,

kateri bo zboroval v Ljubljani drugi teden meseca kimovca tega leta. Natančnejša določila se v kratkem objavijo.

Osrednji pripravljalni odbor je skoro dovršil svoja dela. Sklepi, ki se bodo predložili katoliškemu shodu v potrjenje, obsegajo obširen, lep program za složno skupno delovanje vseh slovenskih stanov. Razposlali se bodo naslednje dni v presojo krajevnim pripravljalnim odborom po vseh delih slovenske domovine.

Učenjak in duhovnik, kmet in delavec, trgovec in obrtnik bodo na tem shodu videli, kako se dá skupno in vspešno v lepi slogi delovati za ljudstvo v duhu katoliških načel.

Ob tej slovesni priliki torej, kose boves slovenski narod poklonil in posvetil Zveličarju sveta, ob tem kulturno važnem trenutku, ko si bomo sestavili navodila za delovanje in bojevanje dvajsetega stoletja, na ta odločilni dan prihite v belo Ljubljano zastopniki vseh slovenskih stanov in krajev, da združeni pod vodstvom svojih škofov, zjedinjeni po načelih in po težnjah, zborujemo Bogu v čast, narodu pa v prid in rast!

Zastava svetega križa naj mogočna vsplapa nad nami! Ime Zveličarjevo naj glasno zažari po slovenski zemlji: Njegovo presveto Srce izlij nad naš narod duha milosti pravice in ljubezni!

V Ljubljani, na praznik presv. Srca Jezusovega 1. 1900.

Za pripravljalni odbor:

Janez Flis,
generalni vikarij ljubljanske škofije.

Politiški pregled.

Za združenje stare desnice so se zadnji čas oglasili odlični zastopniki mladočeške stranke. Nemški krščanski socialci in katoliška ljudska stranka bi se pa radi zjedini v eno stranko in osnovali z nekaterimi drugimi krščanskimi možmi novo večino.

Istrski deželni zbor se snide dne 20. t. m. v Kopru.

Bismarckplatz prepovedal je v Lincu dež. odbor. Občinski zastop se je pritožil proti tej prepovedi in najvišje sodišče je pritrdilo dež. odboru. Tako v Lincu ne bo „Bismarckplatz“.

Dr. Lueger je v četrtek slovesno prisegel kot častni meščan dunajski. Dr. Lueger je po

prisegi imel navdušen govor, v katerem je obljuboval, da ga bo le smrt ločila od dosedanega dela za krščansko ljudstvo.

Udarec za udarcem pada na Žide v Rusiji. Samovlada ruska ne pozna nobenih polovičnih sredstev in tudi tega ne taji, da so pravice Židov na Ruskem omejene, ker je vlada spoznala, da Židje ljudstvo samo izsesavajo in kvarijo. Na Ruskem niso še prišle v življenje fraze iz l. 1848. o bratovstvu in prostosti, fraze, katere imajo, v kolikor se Židov tiče, nesrečne posledice. — V Varšavi in v celem ruskem carstvu nabija ruska vlada v javnih vrtih in parkih tablice s poljskim in ruskim napisom: „Židom je vohod prepovedan“. Ako bi se kje v Avstriji kaj takega zgodilo, takoj bi to provzročilo najmanj sto interpelacij v državnem zboru in cele vagone časniških člankov o nasilju in verski „nestrpnosti“.

Vojna na Kitajskem. Strašne stvari se poročajo s Kitajskega. V Pekinu vlada popolna anarhija. Princ Tuan se je polastil vlade in zastupil cesarja in cesarico. Vse vjete evropske straže je pustil javno obglaviti. Usoda poslanikov ni taka, kakor se je zadnjič poročalo, ampak žalostnejša. Poslanikom je nastavil zvito past princ Tuan. Povabil jih je v Čungli Janu k posvetovanju. Prvi je odšel od svojega doma nemški poslanik Ketteler. Na poti so ga napadli pripravljani kitajski vojaki in bokserji, ga potegnili s konja, ter ga pobili s sabljami. Tudi njegovo spremstvo so bokserji umorili in pometali v ogenj. Nato so vstaši in kineški vojaki zažgali razven angleškega vsa poslaništva. Tudi avstrijsko poslaništvo je razrušeno. Tudi angleškega in francoskega poslanika so ujeli krivolčni Kitajci ter ju umorili. Ostalim poslanikom se je posrečilo uiti v angleško poslaništvo, ki je obdano z mogočnimi zidovi. Tudi 1000 tujev z ženami in otroki je pribeglo s 400 evropskimi vojaki v to poslaništvo. Dokler je bilo kaj streliva in živeža so odbijali kitajske napade, a končno se je posrečilo Kitajcem poslaništvo zažgati in vdreti v poslaništvo, kjer so bokserji pomorili vse tujece. Sredi klanja in divjanja bokserjev so stali katoliški misijonarji, ki so delili zakramente umirajočim, dokler tudi sami niso padli pod noži bokserjev kot žrtev svojega poklica. Vest, da so ruske čete na poti v Pekin, se ne potrjuje, pač pa so admirali velevlastij sklenili, da ne morejo prodirati proti Pekinu, ker bi jih kitajska premoč porazila. Kineški poveljnik Nih-si, ki je prvotno delal, kakor bi se boril proti bokserjem, se je namreč združil z bokserji z 290.000 možmi ter ovira prodiranje združenih velesil proti Pekinu in prihaja baje proti Tientsinu. Kitajci imajo mej Pekinom in Tientsinom 130.000 mož. Admirali so se izjavili, da potrebujejo za operacije najmanj 50.000 mož, toda imajo le 20.000 mož, a še te brez kavalarije. Prodiranje proti Pekinu je tudi težavno radi slabih cest in močvirja. Tako so kristijani v Pekinu zgubljeni. Pred Tientsinom zbrane evropske čete so preslabe. Tientsin so zopet naskočile bokerske čete in kineški vojaki pomnoženi s četami Lutajevimi. Bije se ondi vroč boj. Admiral Seymour je ranjen. Misijonska bolnica v Mukdenu je upepeljena. Vsa kitajska armada broji 1,752.000 mož in ima okolu 900.000 Mauserjevih pušk.

Od raznih stranij. Dunajski Čehi so napravili pretečeno nedeljo izlet v Jičin, kjer so pri velikem shodu predložili svoje zahteve. Z Dunaja je prišlo na shod 20 čeških društev. — Dne 23. m. m. je odplula avstrijska vojna ladija „Marija Terezija“ iz Pulja s 500 možmi v Kitaj. Na Kitajskem je že avstrijska ladija „Zenta“ s 250. možmi. Dne 30 m. m. je bil ondi prvi Avstrijec ustreljen. — Ogerski državni zbor hoče neodvisna stranka sklicati zaradi poroke prestolonaslednika. V ta namen stranka nabira podpise med svojimi poslanci. — Zoper nemščino v šolah so se izrekli razven ednega vsi šolski okrajji v Budapešti. Kmalu bo švabščina na Ogerskem — mrtev jezik. — Predsednik bolgarskega sobranja, Bakalov je podal brzajavnim potom svoj odstop, ker ne more odobriti protiustavnih vladnih preuredb. Sedanji bolgarski vladi so dnevi šteti. — Italijanski parlament je začel zopet mirno delovati, odkar si je izvolil predsednikom po-

slanca Villo. — Nova trozveza. Med Španijo, Portugalsko in Južnoameriškimi državami se pripravljajo trozveza. — Meksikanski general Torres je prišel s 6000 možmi nad Jaquis-Indijance, da jih kaznuje zaradi — živinskih tatvin. Vnel se je v gorovju boj, v katerem je padlo 12 Indijanov in 15 meksikanskih vojakov.

Domače novice.

Katoliški shod. Pripravljani odbor se je doslej zedinil, da se bo vršil katoliški shod dne 10., 11. in 12. septembra, in sicer tako, da bo 10. zvečer ustanovni shod, 11. bodo zborovali odseki, 12. bodo pa slovesni shodi. S tem se bo ljudstvu olajšala udeležba. Kdor si ne bo utegnil odtrgati treh dni, da se udeleži posvetovanj, slišal bo lahko v sredo vsaj slavnostne govore, v katerih se bo ljudstvu podal sad prejšnjih posvetovanj. Vstopnice bodo izdane na ime. Vstopnina za vse tri dni in za tiskano poročilo, ki se bo izdalo po shodu, je 2 K; vstopnina za ves shod sam 1 K, za zadnji dan 50 vinarjev. S to uredbo se bo ljudstvu zelo olajšala udeležba.

O katoliškem shodu — takó nam piše neki Gorenjec — smo se pri nas že večkrat menili. Prepričani smo, da je shod jako potreben kot manifestacija čisto slovenskega in krščanskega prepričanja, in sicer zato, ker se nekateri nasprotniki že hvalisajo, da v kratkem potopé slovenske dežele v liberalnost ali pasjeverstvo. Po naših nazorih še nismo tako daleč s preklicanim „napredkom“, da bi slovenska domovina kmalu postala protikrščanska, istina pa je, da se je „ločitev duhov“ zvršila ne-le po mestih, ampak že tudi po kmetih, in istina je, da liberalci v zvezi z Nemci in mokračji delajo na vse kriplje v dosego svojega podlega namena. Nam katoličanom in neomadeževanim Slovincem tedaj ne more biti vse jedno, kaj sovražniki počenjajo. Treba je, da se malo poštejemo, koliko nas je še. Zato treba, da pridemo v belo Ljubljano v velikem številu. Vsaka slovenska občina in vsako društvo, ki je naše, imej ondi svojega zastopnika. „Narodovce“ slovenski katoliški shod že grozno bode v oči. Zdi se jim, da jim je začelo „na čelu poganjati tretje oko“. Odtod se spozna, kako hud pritisk jim dela shod na možgane. Tolaži jih le še žep. „Slov. Narod“ je že proračunal, koliko denarja bodo žejni katoliški zborovalci pustili v liberalnih ljubljanskih gostilnah. Tu je „Narod“ pripravljavni odbor v resnici na nekaj opozoril, kar nas na kmetih že dolgo peče. Veliko preveč denarja puščamo mi v liberalnih gostilnah, kadar pridemo v Ljubljano, to pa zaradi tega, ker nam razmere niso znane in tedaj pademo med razbojnike. Prav radi bi dobili v ljubljanskih gostilnah naše ljudi in ondi pustili „kronce“, ko bi nam kdo povedal, kateri oštirji so brez „Naroda“. Pripravljavni odbor naj nam torej naznani katoliške gostilničarje, da bodemo vedeli, kam se obrniti. Prav bi bilo, ko bi se z nekaterimi gostilničarji odbor že naprej nekoliko domenil, da bi zborovalci imeli vsaj opoludne skupne mize in da bi lahko pri obedu v večjih družbah prijateljski katero rekli. Take malenkosti mnogo pripomorejo k občni zadovoljnosti.

Štajarski duhovnik — po našem mnenju brez kolarja — je pisal v „Edinost“ proti katoliškemu shodu, češ da je shod nepotreben in neumesten, ker se lahko razširi mnenje, da mu je v prvi vrsti namen politiška agitacija. „Edinost“ temu „duhovnu“ pritrjuje. Čudno je le to, da „Edinost“ najde popolnoma potrebno in umestno, kadar župan Hribar priredi kak shod, ki ima v prvi vrsti namen politiške agitacije, in da takrat nadstrankarski tržaški rodoljubi nenkrat popuste nadstrankarstvo ter prifrče v Ljubljano. Vzemimo, da imata krščanska in liberalna misel enako pravico do obstanka mej Slovinci — čemur pa mi seveda ne pritrdimo — tudi v tem slučaju imajo kristijani istotako pravico in je vsaj toliko umestno, da izrazijo svoje prepričanje, kakor če trgovci naredo shod in izjavljajo željo (kar se je nedavno zgodilo), da naj se v Avstriji zakonodajstvo preustroji v liberalnem smislu. Na čegav mlin je „štajarski du-

hoven“ s svojim člankom v „Edinosti“ spustil vodo, se vidi iz tega, da je ves članek ponatisnil in pohvalil — „Slov. Narod“.

„Klerikalni stranki vse, drugim strankam pa ničesar!“ — takó cvili „Sl. Narod“, ker je izvedel, da poljedelsko ministerstvo namerava dati podporo za gospodarsko organizacijo kranjskim kmetom. „Narod“ toži, da je vprašanje o gospodarski organizaciji pri nas politično vprašanje in da se tedaj mora izvesti v skupnem poprejšnjem soglasju z vsemi kranjskimi strankami. To je originalno, da se „Narod“ toliko briga tudi za druge stranke v deželi, namreč za Nemškutarje in mokračje. Rad bi imel menda ključ tak, da bi se podpora razdelila na štiri dele. Tri dele podpore in oblasti v odborih bi dobile „napredne“ stranke, namreč nemški in slovenski liberalci in mokračji, eno četrtinko pa katoliško-narodna stranka, ki šteje mej kmeti več kakor devet desetink svojih pristašev. Ne računa slabo ta liberalna misel! „Narod“ hoče napraviti strogo gospodarsko vprašanje — politično. Kot dokaz navaja to, da so kapelani najbolj sovraženi ljudje v deželi, ker koljejo teleta, da ima dr. Evgen Lampe „zibajoče“ telo in da so se razmere v cerkvi porobitile. Mi pa pravimo nasprotno, kar je tudi edino resnica, namreč tole: „Ni ga bolj sovražnega človeka v deželi, kakor je šefredakter „Slov. Naroda“, in njemu je v prvi vrsti pripisati, da so se razmere v narodu porobitile in da se je javno naše življenje posurovilo do take mere, kakor prej nikoli“. — Mi smo že pred leti napovedovali, da do tega mora priti, ako bode „Narod“ nadaljeval surove napade, kakeršnih nima najpodlejši list pod solncem. Da bi pa vlada ustavila podpore kmetom, če je Tavčar robot, je presmešno.

Zopet „puhla krščanskosocijalna butica“. Odvetniški koncipijent dr. Janko Brejc napravil je v Trstu odvetniški izpit z odliko. Najiskrenejše čestitamo!

Policija kje si? V „Slov. Narodu“ se vsak dan po dvakrat tiskajo vsopodbudna vprašanja: „Policija, kje si?“ „Vlada kje si?“ To vedno pozivanje je policijo in vlado napravilo toliko vestno, da ni samo lotila se malih svetinjic blejskih deklet, ampak, kakor priznava „Narod“ sam, tudi ruskega učenjaka Lamanskega, ki je prišel v Ljubljano in v „Narodno tiskarno“, spravila pod strogo policijsko nadzorstvo. „Narodovi“ ovaduhi imajo vspeh.

Strupeni komarji pri sedanjí vročini, ko kaže toplomer v senci 24° R, ne pikajo ljudi s toliko slastjo, kakor obirajo Ljubljančani zadnje dni mestne očance zaradi zelo dragega, pa silno majhnega „Ljudskega kopališča“ in zaradi dragocenih poskušanj pri izkopavanju Šelenburgove ceste. Splošno se slišijo izreki nevolje, kakor: „Če imajo otroci denar, imajo kramarji semenj“, ali pa: „Kdor je te dve reči tako umno pogodil, zasluži, da ga pošljejo na mestne stroške na razstavo v Pariz“. Gotovo se letos magistratovcem še kaj posreči; vsake dobre reči so tri!

Letno poročilo ljubljanske višje gimnazije ima opis novega šolskega poslopja s pridejanimi slikami šole. Mej dijaki je bilo brez privatistov 499 Slovencev, 105 Nemcev in 1 Italijan; 73 je bilo odličnjakov, 33 dvojčakov, 14 trojčakov in 63 jih je dobilo dovoljenje za ponavljalni izpit po počitnicah. Mi smo že večkrat grajali, da imajo naše srednje šole, kjer je večina učencev slovenske narodnosti, nemške „Jahresberichte“. Nad tem se je zadnji težen izpodtaknil tudi „Slov. Narod“ in je ravnatelju Senekoviču nekoliko podrgnil pod nosom. Zgodilo se je pa to le zaradi tega, ker Senekovič ni zadovoljen z nizko pisavo „Slov. Naroda“. Ali ve dr. Tavčar, kje se dobiva mnogo nemških „Berichtov“? Tam bi lahko pomagal brez ministerskih naredb, ko bi ne bil „napreden“. Ali ne „napredujemo“ na račun narodne misli?

Konsum in frakarji Piše se nam: Kadar ljubljanska frakarija čita o kakem „konsumu“, tedaj misli, da je to sam peklenšček, ki dere na meh kramarje in gostilničarje. Frakarija ljubljanska pa si je sedaj ustanovila pod vodstvom nežnega spola svoj konsum ter ž njim nadleguje in oškoduje okoliške gostilničarje. S takim ravnanjem je napravila pred nekaj dnevi silno

razburjenje neki krčmarici v Št. Vidu pri Ljubljani. Mamka se je prijazno smehljala jati frakarjev in frakaric, ki je zaljubljeno pričebljala pod njen krov. V duhu si je naslikala, koliko ji bo dala zaslužiti tolika eleganca, okolu katere se je pod dolgimi vlečki kar prah vzdigoval po cesti. Frakarija pa ni imela seboj samo „pišk“, ki frazarijo, ampak je v Št. Vid iz Ljubljane (!) prinesla tudi piške, ki čivkajo. Mati krčmarica so jezno gledali ta frakarski konsum in „jaro gospodo“ ter so v svoji jezi in v previdnosti zaprli vsa svoja piščeta, ki so letala po dvorišču. Frakarice in frakarji pa so papcali ljubljanska piščeta in pili — vodo. Krčmarica ni imela drugega opravila, nego „pohanje“. Ne ve se, koliko soldov je frakarija zložila za to delo, ali je pa morda zapel tudi kak „puf“. Neka frakarica je po piškah začutila željo po „kofetku“. Milo je zdihovala po rujavi kapljici. Frakarji so jo tolažili, da še nimajo kofetka seboj, pa ni nič pomagalo. Frakarica je prosila krčmarico, naj ji preskrbi kofeta in krčmarica je letela k sosedu kupit kave, letela z veseljem, da bo vsaj pri „kofetku“ kaj zaslužila. Pa ni bilo nič! Komaj je prišla s kavo domov, že je prišla pod njen krov še druga družba frakarjev, ki se je pripeljala s popoldanskim vlakom, in je prinesla seboj tudi — „kofe“. Mati krčmarica so morali sedaj kuhati ta „kofe“, a jezili so se pri tem toliko, da so sklenili dati ta „frakarski konsum“ v „Slov. List“ v svarilo drugim okoliškimi gostilničarjem, katere bi utegnili nadlegovati na tak način ljubljanska frakarska družba.

Zoper kresove in streljanje je bil oni teden „Slovenski Narod“, ko so kresovi goreli vsled izražene želje škofa na čast srcu Jezusovemu in ko se je streljalo na čast sv. Rešnjemu Telesu celo na ljubljanskem Gradu. Naenkrat je pa „Narod“ postal vnet za kresove in streljanje. Iz Rajhenburga je namreč v torek radostno poročal, da se bode v lavantinski škofiji praznoval god sv. Cirila in Metoda sicer dne 7. julija, da bodo pa vender „Rajhenburžani slavili sv. dvojico 4. t. m. zvečer s kresom in streljanjem“. Vidi se iz te dvojezičnosti, da so „Narodovci“ z vsem zadovoljni, še s kresovi in streljanjem na čast svetnikom, samo da takih rečij ne odredi kak škof ali papež, ampak rajhenburški „Harambaša“. To je jedro liberalizma v naših dneh. Vsako sredstvo je liberalcem všeč, tudi v mežnarsko kuto bi se radi dali zašiti, ako bi mogli iz nje bolj živahno pokazati opozicijo proti tistim, katere je sv. Duh postavil, da vladajo cerkev božjo.

„Katoliško politično društvo“ je imelo v četrtek svoj občni zbor v veliki dvorani „Katol. Doma“. Predsednik dr. Šušteršič je obsojal veleizdajski klic, ki je pal iz narodno-naprednih ust na shodu v Lescah: „Avstrijanstva ne maramo!“ Zborovalci so cesarju s trikratnimi „Živio“-klici pokazali svojo udanost. Dr. Šušteršič je na to razpravljaj o političnem položaju, želel, naj Čehi iz obstrukcije izvemo investicijske predloge, ter se oziral na kulturni boj, katerega bijejo na Kranjskem združeno socijalna-demokracija, liberalci in dež. vlada proti katoličanstvu in slovenstvu našega ljudstva, katero pa odločno zavrača napade na narodno individualnost. Treba je vse krščanske može združiti v mogočne čete, da nasprotnik ne doseže nobenega vspeha. Iz tajnikovega poročila, katerega je podal dr. Schweitzer, posnemamo, da je društvo priredilo 10 shodov, blagajnik dr. Janežič je pa poročal, da je bilo v preteklem letu dohodkov 2682 gld. 91 kr. in stroškov 2615 gld. 73 kr. Za računsko preglednika sta bila izvoljena gg. Koblar in Šiška, v odbor pa vsklikom: Dr. Šušteršič, Andrej Kalan, Dr. Karlin, Dr. Janežič, Ivan Vencajz, dr. Schweitzer, Anton Belec, Luka Smolnikar, dr. Krek, Fran Povše, namestnika sta dr. Ušeničnik in Ivan Kregar.

Umril je g. Ivan Zupan, orgljarski mojster in posestnik ter znani skladatelj v Kamni Gorici, v 43. letu svoje starosti. Pogreb je bil včeraj. Pokojnik je s svojim bratom, orgljarskim mojstrom g. Ig. Zupanom, postavil mnogo krasnih orgelj po slovenski domovini. Orgljarstvo bode sedaj nadaljeval g. Ig. Zupan, katerega toplo priporočamo v podpiranje. Delo Zupanovo je

tako, da se lahko kosa s tujimi mojstri in jih celo nadkriljuje.

Osebnosti. Poročil se je v Celju cand. iur. g. Vladislav Pegan z gospico Reziko Murkovo iz Celja. Bog blagoslovi in daj veliko srečo poročencema! — Umrli je v Benetkah zgodovinar pastor Teodor Elze, ki je mnogo pisal o kranjskih protestantih. — V Ljubljano pride sodni pristav Otakar Kočevar iz Marenberga. — G. dr. Pavletič je prišel iz Trsta v Ljubljano ter posluje v pisarni dr. Krisperja. — G. Ljud. Demeter Jereb je postal železniški aspirant v Trstu. — Dr. Ludovik Thomann pl. Montalmar je postal deželni svetnik na Kranjskem, takó tudi okr. glavar Ferd. marki Gozani. Okr. glavar v Krškem baron Schönberger je kot referent poklican k dež. vladi, dr. pl. Cron, sedaj v Novem Mestu, prevzame okr. glavarstvo v Kamniku, okr. nadkomisar Jos. Orešek v Črnomlju je imenovan okr. glavarjem v Krškem. — Koncipista pri deželni vladi dr. Mathias in E. Grum sta imenovana okr. komisarjema.

Društvo tiskarjev za Kranjsko proslavi 500letnico rojstva Gutenberga s tem, da priredi prihodnjo nedeljo, dne 15. julija t. l. izlet v prijazni trg Vrhniko. Odhod z jutranjim vlakom. O priložnosti si izletniki ogledajo Vrhniko, potem prijazno okolico in izvirke Ljubljane. Skupni obed bode v gostilni g. Jurce na Vrhniki. Po obedu je skupna zabava s petjem, godbo itd. Prijatelji tiskarske umetnosti dobro došli!

Slomškova slavnost na Ponikvi dne 5. avgusta utegne biti ena najlepših in največjih, kar so jih Slovenci zadnja leta priredili. Iz obširnega in zanimivega programa priobčimo danes samo glavne točke, in sicer: Zjutraj ob 7. in 8. uri slovesen sprejem gostov na kolodvoru; ob 10. uri slovesna maša, pri kateri poje sl. celjsko društvo. Po maši odkritje spominske plošče na šoli, nato banket na vrtu g. Podgorška, po banketu skupen odhod na Slomškov rojstni dom, zvečer koncert in ljudska veselica. Pri slavnosti poje slovensko celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski zbor in drugi ter „Celjska narodna godba“; nastopi tudi slov. telovadno društvo „Celjski Sokol“. Vabila k slavnosti prično se razpošiljati drugi teden. Z ozirom na krajevne razmere je želeto, naj bi zlasti sl. narodna društva čim preje prijavila svojo udeležitev. Oglase sprejema in daje potrebna pojasnila „pripravljani odbor za Slomškovo slavnost“ na Ponikvi ob južni železnici.

Slomškovo slavnost so obhajali v Hoči na Štajarskem z zelo zanimivim vspehom. V slavnostnem govoru je veleč. g. dr. Anton Medved povdarjal zasluge knezoškofa Ant. Mart. Slomška za sv. kat. cerkev, za šolo in narodnost, ter navduševal navzoče kmete, kateri so od daleč prišli, naj dajo svoje sinove študirat, kajti ravno Slovenci so zelo nadarjen narod. Nato so vrli pevci zapeli, potem pa je kmetsko dekle Marija Frangež deklamavala pesem: „Slomšku v spomin“ — gosp. učitelj H. Preindl pa Gregorčičevo „Kmeti hiši“. Po odpetem „Slovenec sem“ je še M. Frangež navdušeno deklamavala Slomškovo: „Čas“. — Želeti bi bilo, da se po slovenski domovini, zlasti pa po Štajarski, več enakih slavnostij slavi nepozabnemu Slomšku v spomin ob priliki stoletnice Njegovega rojstva.

Drobne novice. Za Ljubljano so na podlagi § 14. vsled potresne katastrofe dovoljene davčne olajšave podaljšane še za pet let. — Vevško papirnico bode vodstvo razširilo. — G. Jožef Lenarčič z Vrhnike namerava ob Borovnici sezidati papirnico. — Zblaznel je slikar g. Anton Bradaška ml. — Biskup Strossmayer je ta teden odpotoval skozi Zagreb v Rogatec. — Zveza kranjsko-primorskih mlekarskih združenj se je ustanovila v Logatcu. — Socijalnega demokrata Zadnika v Ljubljani so zaprli, ker je pretepal ženo.

Štajarske novice. Nemškutarški agitatorični list „Štajarec“ je v Ptujih izšel v 12.000 izvodih dne 1. julija. Uvodni članek ima naslov „Ljubi kmet“, podpis je pa „Tvoj trgovec“. To pove dovolj. — Knezoškof lavantinski dr. Napotnik je v Celju preteklo nedeljo birmal 1251 otrok. Nemci niso prišli k njegovemu vsprejemu,

pač pa mu je slovensko pevsko društvo z narodno godbo pred opatijo priredilo podoknico, kar je Nemce silno jezilo, z izgrede si pa le niso upali na dan. — Potrjen je celjskim županom zopet znani Stiger. Heilovci celjski so bili radi tega par dnij pijani. — Slovenski abiturijenti v Mariboru prirede dne 14. t. m. v „Narodnem Domu“ velik koncert.

Opozorjamo na današnji inserat domačega zobozdravnika gosp. med. univ. dr. Rada Furlana. Svoji k svojim!

Samomor 80letnega starca se je dogodil v Gorici. 80letni posestnik Pegoni si je zasadi škarje v srce, ker se ga je lotila vodenica.

Koroške novice. Iz Raibla se poroča, da so delavci v grof Henckelovem premogokopu stopili v stavko. — V Trbižu je 28letni oženjeni kolesar Viktor Strauss, železniški uradnik v Pontebi, s tako silo priletel v neki zid, da je bil na mestu mrtev. — Gorupovo posestvo v Kamenu pri Vetrinju je kupilo celovško „Marijanišče“ za 55.000 gld.

Poziv pevskim društvom in zborom! Podpisanec namerava, ako se zadostno število naročnikov oglasi, izdati 1. zvezek svojih moških zborov; obsejal bode: 1.) Slovan na dan, s tenor samospetvom. 2.) Novinci, koračnica. 3.) Nazaj v planinski raj s tenor samospetvom. 4.) Očini, zbor s čveterospetvom. 5.) Kolesarska koračnica. Vsi ti komadi so večji efektni zbori, nekatere istih pela so že društva „Slavec“, „Ljubljana“ v splošno zadovoljstvo. Naročila sprejema do 15. julija podpisanec. Cena 2 K. S spoštovanjem

J. Bartl, nadučitelj.

Nove maše obhajajo letos sledeči gg. bogoslovci: Iz četrtega leta: Ivan Bešter, 22. julija na Jamniku pri Selcih; Karol Čerin, 22. julija v Zagorju ob Savi; Anton Čop, 29. jul. na Breznici; Karol Gnidovec, 22. jul. v Ajdovcu; Frančišek Kralj, 15. jul. pri čč. gg. uršulinkah v Ljubljani; Evgen Legat, 18. jul. na Brezjah; Frančišek Majdič, 15. jul. v Ljubljani; Jakob Ogrizek, 15. jul. v Slavini; Josip Pravhar, 15. jul. na Brezjah; Josip Sever, 29. jul. v Stari Loki; Anton Skubic, 15. jul. na Lipo-glavem; Valentin Zabret, 22. jul. v Predosljah. — Iz tretjega leta: Ivan Erjavec, 15. jul. v Preski; Frančišek Gabršek, 22. jul. na Holmcu; Jakob Kalan, 22. jul. na Dobravi pri Kropi; Anton Lombar, 22. julija na Trsteniku; Anton Merkun, 22. jul. na Igu; Ivan Miklavčič, 15. jul. v Škofji Loki; Matija Okoren, 29. jul. v Šenčurju pri Kranju; Jakob Razboršek, 15. jul. v Šmartnem pri Kranju.

Shod v Kranjski Gori je v nedeljo sprejel naslednje resolucije: I. Zbrani Slovenci na javnem ljudskem shodu v Kranjski Gori prosijo vse jugoslovanske poslance, da čim prej mogoče sklenejo vzajemno izjavo in naznanijo c. kr. vladi, da smatrajo proglašenje nemškega jezika državnim jezikom po § 14 kot silovito kršenje ustave in v njej po členu 19. vsem narodom zagotovljene enakopravnosti, kar bi vse jugoslovanske poslance sililo, stopiti v najstrožjo opozicijo. — II. Ljudski shod v Kranjski Gori odobruje politiko slovenskih drž. poslancev v krščanski slovansko-narodni zvezi, osobito pa navzočemu poslancu g. Pogačniku izreka popolno soglašanje in zaupanje. — III. Nova zveza s češkimi veleposestniki in s centromom se z veseljem pozdravlja kot jedro prihodnje večine. — „Ker je v naših nevarnih časih za rešitev države in delavskih stanov neobhodno potrebno, da se v javnosti priznavajo pravična krščanska načela, in ker je posebno za Slovence največje važnosti, da se združimo vsi, ki nam je Kristova vera sveta, v trdno zvezo k jednotnemu delovanju, zato priznava ljudski shod v Kranjski Gori potrebo katoliškega shoda in priporoča vsem Slovincem, naj se tam zastopniki vseh stanov združijo na temelju katoliške vere in slovenskega domoljubja.“

Shod na Brezovici. Na Brezovici je bil v nedeljo shod „Katoliškega političnega društva“. Shod se je odlikoval po mnogoštevilnem obisku in vstrajni pazljivosti zborovalcev, ki so pazljivo poslušali razprave govornikov. Zborovanje je

otvoril društveni predsednik dr. Šusteršič s „slavo“-klici na cesarja. Državni poslanec g. Vencajz je govoril o političnem položaju in dokazoval, kako je škodljiva obstrukcija za državo sploh, a posebej zdajna češka obstrukcija Slovincem, ker vlada ne more izvesti obljubljenih investicijskih načrtov, in da bi pomagala Slovincem neodvisna jugoslovanska politika do političnega ugleda. Dr. Šusteršič je pojasnjeval gospodarske razmere Slovencev in osobito Kranjcev in spodbujal občinstvo na skupno delo na gospodarskem polju pod načelom: „Vse za narod in za vero!“ in je zaključil zborovanje s trikratnim slavoklicem svetemu očetu. Zborovalci so glasno pritrdjevali govornikom. Polni uspeh zborovanja je navduševal vse navzoče.

Na tržaški realki je od 269. dijakov dobilo letos dvojko ali trojko 129 dijakov!

Janka Kersnika zbrani spisi, urejuje Vladimir Levec. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Prvi sešitek prvega zvezka, ki obsega roman Cyclamen, je ravnokar izšel. Cena 2 K 50 h., po pošti 2 K 70 h. Tisk je razločen, risbo za ovojni list je čedno napravil slikar Vavpotič v Parizu. Gotovo bode slovenskemu občinstvu, ki rado čita povesti, zelo ustrezno z novo izdajo spisov Kersnikovih. Oceno prinesemo pri drugem snopiču. Vseh snopičev bode kakih deset in izidejo v petih letih.

Razne stvari.

Potres na Češkem. V Graslicah se je dne 4. in 5. t. m. zemlja 60krat potresla. Eden sunek je zibal pet minut. Ljudje so silno prestrašeni zbežali na vse strani.

Avstrijski konzul utonil. Ministerstvo notranjih zadev je dobilo iz Jeruzalema vest, da je ondi v morski kopeli v Jafi utonil jeruzalemski avstrijski konzul Anton Schafrath.

Strašna nesreča se je prigodila v zalivu Hoboknu pri New-Yorku, kjer se je vnel bombaž. Trije parobrodi so popolnoma zgoreli. Škode je veliko milijonov kron in okolu 400 ljudij je zgorelo.

Past za tatove. V Ameriki se množe roparske tatvine na pokopališčih. Tatovi vlamljajo v rakve bogatih rodbin in kradejo raz mrtvih trupel raznoter lišp, ali pa vkradejo trupla in jih prodajo zdravnikom za anatomske namene. Sedaj je nekdo iznašel aparat, ki se obesi na rakev, in ki pri vlomu eksploduje tatu v obraz. Ker se je zadnjič neki tat že na tak način vjel, tožijo ameriški tatovi, da njihova „obrt peša“.

Kazni v Kini niso karsibodi. Često se uporabljajo kazni s klofutami. Za deljenje klofut „grešniku“ se rabi primerno obrezan podplat. Že prva klofuta je tolika, da navadno grešnik zgubi zavest. Ako je število določenih klofut veliko, razdeli jih delivec na obe grešnikovi lici. Glava obsojencu tako silno zateče in često se obsojencu zbijejo iz ust vsi zobje. Tako mučenje so večkrat skusili misijonarji. Jako priljubljeno mučenje je Kitajcem s kletkami, od katerih imajo dvoje vrst mučilnic. Jedna kletka je 80 cm visoka in 65 cm široka. Obsojenec se ne more v njej ganiti. Druga kletka je višja. V to obesijo obsojenca tako, da se z nogama ne pritika zemlje. Tudi noge ubogim obsojencem ne puste v miru. Za noge imajo posebno „prešo“, v kateri stiskajo obsojencem noge na najkru-tejši način, povrh pa režejo mučencem kožo in mu jo trgajo s telesa. Tudi onim, katere obesijo, ne gre tako lahko, kakor v Evropi. Zadržnejo sicer vrv za vrat, a ko popolnoma zgubi zavest, mu jo zopet odvežejo, da pride zopet k zavesti. Ko tako trikrat ponove to mučenje, pride obešenec še-le počasi na drugi svet. Najhujša kazen pa zadane tistega, kdor se zagreši z razžaljenjem kitajskega „veličanstva“. To je takozvana „počasna smrt“. Obsojenca se trdno priveže na steber, vrat se mu da v železen obroč, poleg se pa postavi veliko košaro z nožmi, katerih vsak je določen, da se ga obsojencu zasadi v poseben del telesa. Ko ima obsojenec vse nože v sebi, se ga razreže na drobne kosce.

Najnovejše vesti.

Imenovan je g. dr. Greg. Pečjak, mestni kapelan pri sv. Jakobu, veroučiteljem na tukajšnji slovenski gimnaziji. — Suplent na višji gimnaziji v Ljubljani g. Milan Mencinger je imenovan rednim učiteljem na gimnaziji v Kočevju. — Za profesorje pridejo gg.: Julij Miklau iz Brna v Maribor, dr. Edvard Novotny iz Mor. Ostrave in dr. Leopold Wenger z Dunaja v Celje; pravi učitelji so postali: Jožef Kardinar v Celju, dr. E. Castle v Gorici, dr. Val. Polak v Trstu in K. Vrstovšek v Mariboru.

Č. g. dekan Aleš je umrl. Pogreb bude jutri popoldne ob 5. uri v Semiču.

„Staatsgewalt“, kje si? Dne 4. t. so nemčurški trgovci v Ptujju napravili shod zoper „Slov. Gospodarja“ in sklenili soglasno, poklicati na pomoč „Staatsgewalt“, ker se je Nemčurje dolžilo, da so zažgali pri Gregorcu. Glasilo ljubljanskih trgovcev tudi vedno kliče na pomoč žandarje in vlado.

„Sluga liberalne misli“ je sinoči zopet vrgel v „Slov. Narod“ članek, s katerim kliče na pomoč policijo, češ, da naj se duhovnom zaradi Marijinih bratovščin, katerim „je postal organizator naš škof, ki svojega obilega prostega časa ne ve ubiti“, nalagajo denarne globe, in da naj „vlada pokaže nekaj svoje železne pesti“. Takó je „sluga liberalne misli“ postal — sluga policajske misli.

S številkami oprti dokazi. Jaka Dimnik piše v svojem surovem listu, da imajo škofje ogromne dohodke, da pa mnogo premalo store za stradajoči narod, ki jih redi s svojimi žulji. — Mi le toliko povemo za danes, da ljubljanski knezoškof dr. Jeglič jako skromno živi in veliko žrtvuje za narod. „Stradajoči“ učitelji pa živé večkrat zelo potratno in razni Engelberti desetkrat toliko litrov spravijo pod streho, kakor marsikateri škof. Včasih jim napravijo litri „zmes“ v glavi in potem pišejo v „Učiteljskega Tovariša“ Kobljar, ko mislijo na Gregorčiča in druge. Ubogi dijaki, ko ta „zmes“ pride v šolo! G. Dimnik, ker ste tako radi osebni, ali želite še kaj s „številkami oprtih dokazov“?

Vprašanje nam je došlo, kam je šla „Naša Straža“. — Odgovor: Če smo prav poučeni, so jo advokati zaradi ljubega miru poslali na Kitajsko.

Francoska gnije. Dreyfusardi so se zarili tudi v armado in delajo zgage. Vsled tega sta odstavljena rthovni general Jamont in vodja generalnega štaba Delanne. V parlamentu pa surovo zmerjajo ministerskega predsednika.

Morija v Pekinu. Kitajska vojska je v Pekinu pomorila vse tujce in okoli 5000 domačinov, ki so bili katoličani. Najhujša zver je general Tungfuhsiang, ki je mohamedan. Ta general je desna roka princa Tuana.

Na Kitajsko odideta v kratkem 97. in 87. bataljon pešpolka iz Trsta. — Papirji na borzi so padli. — Vojno ministerstvo je vojaškim zdravnikom prepovedalo, vdeležiti se kongresa zdravnikov v Lvovu. — Italija pošlje v Kitaj 3000 mož.

GLASNIK. Delavske drobtine.

Čujte, čujtel! Socijalni demokrat Železnikar je po došlih nam izjavah zanestljivih prič pobiral za stavkajoče delavce v Vevčah denar, a blagajnik stavkajočega odbora ni videl nobenega Železnikarjevega vinarja. Kje je ostal denar?

Krščanski delavci — jutri na Šmarno Goro! Jutri, v nedeljo dne 8. t. m., priredi združeno kršč. socijalno delavstvo iz Vevč, Ljubljane in Medvod izlet na Šmarno Goro. Odhod iz Ljubljane zjutraj ob 7. uri z gorenjskim vlakom. Sv. mašo ob pol 10. uri bode služil na Šmarni Gori č. g. dr. Evgen Lampè. Popoldne ob 3. uri je javen ljudski shod v Medvodah v Bojtovi gostilni. Vsi somišljeniki in somišljenice so uljudno vabljeni k obilni udeležbi. Krščanski delavci! Pokažite svojo solidarnost in udeležite se vsi znamenite slovesnosti, ki se bo vršila ob vsakem vremenu!

Pekovska zadruga v Ljubljani je imela v četrtek izredni občni zbor, katerega se je ude-

ležil kot zastopnik pekovskih pomočnikov tudi tovariš Urbar. Le-tá je opozarjal mojstre, da bi hišni red bil že potrjen, ko bi bili sprejeli pred časom predlog g. Paura, ki je meril na to, da se izbere izmed mojstrov in pomočnikov odsek, kateri naj sestavi na podlagi mejsebojnih pogajanj hišni red, ki bo ugajal na obe strani. Ker se tega ni hotelo, še sedaj ni potrjen hišni red, ker je nepopoln. V četrtek so mojstri izvolili vender odsek, v katerem je 5 mojstrov, 5 članov bode treba voliti pomočnikom. O pravični zahtevi pomočnikov, naj bi se hrana in stanovanje plačevala v denarju, niso hoteli mojstri nič slišati. Ker je pri nekaterih mojstrih hrana res sila slaba, bi bilo pač želeto, da poklicani faktorji na to zadevo obrnejo pozornost. Tovariš Urbar se je tekom debate skliceval, da je zahteva pomočnikov postavno zajamčena. Za zabavo je skrbel neki pekovski mojster, ki je vso konkurenco pekom natvezil „klerikalnim krempljem“. Prav je storil tovariš Urbar, da je pritrđil g. Pauru, ki je dejal, da odborniki zadruge nič ne store za pekovsko obrt. Tudi naše mnenje je, da je treba tu najprej podrezati, da bo bolje, ne pa pri „klerikalnih krempljih“. Zabavljanje je pač ceneno, a čedno ni za človeka, ki se je že mnogo hlinil po „Katoliškem Domu“.

Strokovno društvo v Vevčah se je ustanovilo preteklo nedeljo. Soglasno ga je zavedno delavstvo na shodu krstilo za „Krščansko-socijalno strokovno društvo papirnih delavcev in delavk vevške papirnice“. Socijalni demokratje so z vso silo hoteli preperečiti ustanovitev tega društva, ker bi radi imeli tudi v Vevčah kako molzno kravo za svoje agitatorje. Turkov omnibus je pripeljal ljubljanske socijalne demokrate na Aurov vrt, kjer so hoteli imeti shod, a ljudstvo je šlo mimo njih v društveni dom na krščansko-socijalni shod, poleg tega jih je pa še zapodil nazaj v Ljubljano zavedni gostilničar, kar jezi — „Narod“. Ali je „Narod“ skupen s tistimi sleparji, ki so Gostilničarju Auru grozili, da bo moral vsakemu socijalnemu demokratu iz Ljubljane plačati 5 glđ. za pot, povrh pa še 100 glđ. „štrafenge“, menda zato, ker je slavni dijetar Kristan moral priromati v Vevče, ne da bi žrtev, ki je zato iz „partekase“ zanj v njegov žep potekla, imela kak vspeh. Društveni dom bil je natlačeno poln vrlega vevškega delavstva. Čuli smo tu iz delavskih ust gorostasne reči o socijalno-demokratski svobodi. Tovariša Jeriho so šli k vodstvu tožiti, ker se ni hotel udati socijalno-demokratskemu terorizmu, in tovarišu Bricelju, možu ki je za delavsko stvar trpel več, nego vsi socijalni demokrati skupaj, so svobodoljubni rudečkarji grozili, da gaspravijo iz dela. Dvomljive pogodbe, ki so jo sklenili z vodstvom, socijalni demokratje nočejo pokazati delavcem, pač pa grozi neki Fink, da jo bodo raztrgali! Tako surovo postopanje socijalnih demokratov je vevške delavce le še utrdilo v krščansko-socijalnih načelih. V predsedstvo shoda so bili soglasno izvoljeni: predsednikom tovariš Režek, podpredsednikom tovariš Bricelj in zapisnikarjem tovariš Štefe. O organizaciji je krepko govoril tovariš Gostinčar, pravila novega društva pa je delavstvu temeljito razjasnjeval. Pravila so bila soglasno odobrena. Govoril je dalje še tovariš Moškerc, tovariš Bricelj pa pojasnil, zakaj se ne ustanavlja socijalno-demokratsko strokovno društvo. Dejal je, da vevško delavstvo ni tako neumno, da bi plačevalo za lenuhe, ki družega ne delajo, nego da „rajžajo“ z delavskimi krajcarji in drážijo ljudi. Marsikateri bi „rajžal“ namesto delal. Slovenski delavci hočejo svojo organizacijo. Izjavil je odkritosrčno, da je tudi on bil socijalni demokrat, a ker je bral socijalno-demokratske in socijalni demokraciji prijazno časopisje, pa tudi krščansko časopisje, spoznal je socijalno-demokratske laži in postal krščanski socijalec, v kar je mnogo pripomogel sodrug Železnikar s svojimi zaničljivimi opazkami o važnosti in dostojanstvu človeka. Svoj govor je zaključil s slava-klici svetemu očetu in cesarju. Bricelja izjava je bila vsprejeta z nepopisnim navdušenjem. Bricelj je govoril navzočim iz srca. Govorili so še Gostinčar o so-

cijalnih ustanovah krščanstva, tovariš Urbar, in tovariš Jeriha, ki je govoril, da dom vevških delavcev bode vedno tisti, na čegar čelu stoji kip prijatelja delavcev sv. Jožefa in v čegar prostorih se nahajajo slike Kristusa, cesarja in svetega očeta. Naznanil je, da so ljubljanski krščanski socijalci za novo društvo nabrali že nad 100 knjig. Č. g. kapelan Rihar je delavce bodril k zvestobi do zastave delavstva, krščanstva in narodnosti. Predsednik Režek pa je, ko je bil izvoljen začasni odbor, novemu strokovnemu društvu predlagal, naj se ljubljanskim socijalcem izrazi zahvala in zaupanje, kar se je z navdušenjem zgodilo. Po shodu je delavstvo šlo na Aurov vrt, kjer pa ni bilo nobenega socijalnega demokrata več, pač pa so socijalni demokrati po mizah pustili socijalno-demokratsko časopisje. To umazano časopisje so delavci mej gromovitim ploskom zažgali. Vršila se je srčna zabava, pri kateri je tovariš Gostinčar nazdravil tovarišu načelniku Bricelju in njegovi soprogi, tovariš Štefe pa gostilničarju Auru, obžalujoč, da se socijalne demokrate radi njihovega hitrega bega v Ljubljano ni moglo vprašati, zakaj je socijalna demokracija v treh letih tiskarski organizaciji poneverila 23.120 kron 66 vinarjev. Na vrtu je vladala radost, da je po težkem boju ustanovila se močna organizacija za brambo zatiranega delavstva. Vevško delavstvo, oklepaj se te organizacije z zaupanjem in tvoja bo zmaga!

Stavka na Fužinah. V torek je v „rudeči“ tovarni g. Baumgartna na Fužinah izbuknila stavka. Delavci so zahtevali zboljšanje plače, tovarniško vodstvo pa ni bilo voljno do cela vstreči prošnji delavcev, nato so izostali vsi iz dela. Zvečer so bila v tovarni pogajanja med zaupniki delavcev in gospodarji ter je prišlo do sporazumljenja, na kar so delavci šli zopet na delo. Delavsko gibanje čimdalje bolj raste pri nas, to je znamenje, da so delavci jeli misliti in da si hočejo pomagati iz svojega žalostnega stanja. Dobro znamenje pri tem je tudi to, da delavstvo čimdalje bolj obrača hrbet socijalni demokraciji, ker delavci spoznavajo, da jih ta vedno in povsodi vodi le za nos in kolikor mogoče goljufa.

Iz Vevč se nam piše: Prvo kršč. socijalno slovensko delavsko strokovno društvo papirnih delavcev v Vevčah je gotova stvar. Tako je prav. Delavci naj si snujejo lastna svoja strokovna društva, ki jih bodo vodili sami, neodvisno. Socijalni demokratje se seveda jeze in v svoji jezi denuncirajo in tožijo druge delavce pri vodstvu tovarne, češ, da hujskajo. Tako so tožili Jeriho in še dva njegova tovariša. Hočejo jih spraviti iz tovarne. Toda za enkrat so se soc. demokratje opekli, pokazali so pa pobalinstvo, kakršnega je zmožen le človek, ki se je navzel duha socijalne demokracije. Omenimo še, da tisti, ki hočejo spraviti delavce ob kruh in jih tožijo, so med zaupniki možmi, ki so bili izvoljeni na soc. dem. shodu pri Auru. Delavci naj bi s takimi ljudmi lepo pomedli in jim izrazili nezaupanje!

Zobozdravnik
med. univ.

dr. Rado Frlan

otvori dne 8. julija 1900.

zobozdravniški atelier

v Špitalskih ulicah št. 7.

Špicjalist za porcelanaste in zlate plombe, zlate krone in sponse, izdeluje tudi zobovja vsake vrste, kakor vse operacije v ustih.

Ordinira od 9.—6. ure, ob nedeljah in praznikih od 9.—12. ure.

Za revne brezplačno ruvanje zob od 8.—9. ure, za tovarniške delavce od 6.—7. ure.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani, na Bregu št. 12.

priporoča se prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu v lično in točno izvršitev vseh, v knjigo in kamenotiskarsko stroko spadajočih del po nizkih cenah.

Mizarstvo
ustanovil
IGNACIJ ROTTAR
mizar v srednji Vasi pri Goričah
pošta Kranj.
Izvršuje vsa dela točno
po naročbi.
(25) 2

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje
Andrej Rovšek
v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 22
v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (17) Priznalno pismo:
Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnjo župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejše priporočam za podobno delo.
Z odličnim spoštovanjem Vam udani
Martin Poljak, župnik
Ajdovec, 20. okt. 1899.

Čakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšo nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepdujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

Ljudska posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Račun bilance

dne 31. decembra 1899.

Debet	gld.	kr.	K	h	Kredit	gld.	kr.	K	h
Račun posojila	1,016	796	99	99	Račun glavnih deležev	2,000	—	4,000	—
tekočih posojil	715	739	34	68	opravičnih deležev	1,820	—	3,640	—
tekoči naloženega denarja	293	388	—	—	hranilnih vlog:				
menjic	60	298	18	32	Stanje	gld. 2,243.072	32	K 4,486.144	64
efektov	176	913	40	80	Kapitalizovane obresti	78.199	58	156.399	16
nepremičnine	93	291	45	90	tekoči	6,955	13	13,910	26
pro diversi	727	62	—	—	posojilnih obresti	5,974	40	11,948	80
inventarja	3	254	—	—	obresti tekočih posojil	983	64	1,967	28
posojilnih obresti	7	290	54	08	meničnih obresti	309	96	619	92
obresti tekočih posojil	390	16	—	—	dividend	30	—	60	—
efektnih obresti	3	243	61	22	rezervnega zaklada	gld. 1249	15	K 2498	30
blagajne	13	554	81	62	razpoložnega zaklada	4651	71	9303	43
					posebne rezerve za zgube	4623	68	9247	37
					zgube in dobička	5,018	62	10,037	05
	2,354	888	10	21		2,354	888	10	21

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič l. r., načelnik.

Karol Kauschegg l. r. Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Gregor Šilbar l. r. Josip Jarc l. r.
Matija Kolar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r. Frančišek Birk l. r. Ivan Kregar l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Rok Merčun l. r. Alojzij Stroj l. r. Ivan Dogan l. r.